

PŘEDMLUVA

Zijeme v době kritického myšlení. Je to správně či špatně? Mnoho věřících naší historie to chápalo a dodnes chápe jako „špatně“. Dokonce i mistr Jan Hus, slavné paměti, ve věcech víry kritické myšlení odmítal. Jenže od dob pana Descarta se kritické myšlení velmi neodbytně prohnalo Evropou a zanechalo za sebou „hotovou spoušť“; podle tehdejšího mínění tedy. Obnažilo „do naha“ metafyziku – antické základy evropského myšlení, stejně jako její odnož - středověkou scholastiku a nakonec se pustilo do samotných základů křesťanství – do Svatého Písma a potažmo i dogmat křesťanské církve.

René Descartes

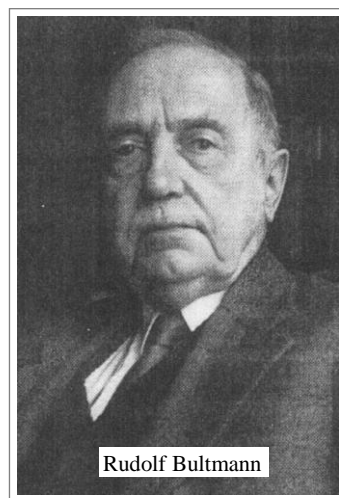
Historický výzkum a výzkum v oblasti textově kritických analýz¹ (exegeze), trvající od konce 19. století, odhalil vnitřní závažné nedostatky v textu Písma, takže to začalo vypadat, že údaje v Písmech neodpovídají historické skutečnosti, a pokud ano, tak jen zkresleně. Z toho vyplynula změna pohledu světa na tuto knihu. Uznává se sice její mimořádná hodnota jakožto tvůrkyne západní kultury, ale síla její autority byla otřesena.

Křesťanství přesto přežilo tento otřes a potvrdilo tak svůj status trvající nejméně už od čtvrtého století n. l., a to ten, že je především náboženstvím víry a teprve potom náboženstvím pravdy a dokázalo, i když ne už tak vesele, žít dál i s tímto „kostlivcem ve skříní“. V dnešní době jsou ale takové postoje a ignorace zjevných faktů konzervativním táborem křesťanů už jen „strkáním hlavy do písku“.

Progresivní křesťané znali této problematiky zase zůstali stát v půli cesty a neví, jak dál. Křesťanství je dnes velice oslabené, stojí na rozcestí a hledá svojí novou podobu. Stane se reliktem a skanzenem středověku, nebo se přerodí v novou progresivní kvalitu, podobně jako židovství se přerodilo v křesťanství?

Ale nebyl snad právě Kristus katalyzátorem změn v základních věcech duchovního života, používajícím brilantní logiku? Nestal se snad právě v těchto procesech příkladem a doslova majákem? Nebyl snad on sám nositelem kritického myšlení ještě daleko před René Descartem?

Nebyl snad právě kvůli tomu ukřižován? A nemáme snad být my jeho následovníky? Tak na co ještě čekáme...?

Rudolf Bultmann

Kritické myšlení přineslo nesporně mnoho vynikajících výsledků. Naše celkové nazírání na svět a na nás samotné se velmi zpřesnilo. Rozvoj věd změnil svět. Kontrastní výsledek kritického bádání lze pozorovat např. na historické vědě. Důsledné bádání v posledních desetiletích přineslo mnohem realističtější pohled na naši minulost, než tomu bývalo dříve a definitivně odvanulo idealizované představy romantismu. Pravda sice v prvopočátku nemusí být příjemná, ale v konečném důsledku je skutečně osvobozující.

„... a poznáte pravdu a pravda vás osvobodí.“ (výrok Ježíše Krista, J 8:32)

Co se týká Bible, vypadá to, že byla doposud zkoumána pouze dvěma způsoby. A to buď teologicky, a tedy tendenčně - tzn. podle předem daného naukového schématu, nebo historicky a textově kriticky, což zase neféší její vnitřní obsah.

Teprve koncem dvacátého století začal její vnitřní obsah zkoumat vědeckou metodou fenomenální pražský badatel ing. Jiří Holeček. Tato kniha je už sice dílem jeho žáků, ale staví na základech Holečkova asi

Jiří Holeček

třicetiletého výzkumu. Výsledky našeho společného zkoumání, jak budete mít možnost se sami přesvědčit, jsou velmi překvapivé.

Pro ateistické čtenáře půjde možná jen o vzrušující historickou zajímavost. Ale od věřících, zvláště těch upřímných, to bude vyžadovat skutečně velkou dávku odvahy. Jejich víru to možná zásadně změní, ale rozhodně je o ni nepřipraví.

Máme totiž velkou úctu k židovskému mistru, zakladateli křesťanství a nezdráháme se používat ve věcech víry logiku se stejnou odvahou jako on. Dovolte tedy, abychom Vás s výsledky naší mnohaleté práce seznámili.

¹ Vrcholem biblické exegeze je práce protestantského teologa Rudolfa Bultmanna. Jde o nejvýznačnějšího představitele směru demytologizace Bible a hledání historického Ježíše. Jemu vděčíme za převratný objev pramene Q (z něm. quelle) – společného zdroje synoptických evangelií. Přes Bultmannův protestantismus byla jeho práce oceněna Vatikánem.

KOMU JE TATO KNIHA URČENA

Tato kniha (podobně jako i samotná Bible) je určena všem přemýšlivým lidem, které zajímá minulost a není jim lhostejná současnost ani budoucnost našeho světa. Je určena co nejširšímu okruhu čtenářů – jak laické, tak i (a to především) odborné veřejnosti. Je psána populárně a obsahuje jak pro laika nutná základní fakta, zasvěcenému čtenáři již známá, tak i nové progresivní pohledy a zcela nový výklad mnoha teologických veličin. Zasvěceného čtenáře proto prosíme o trpělivost při pouhém opakování známých dat a laického o vytrvalost při námaze, kterou při čtení této knihy dozajista vynaloží.

PROČ BYLA NAPSÁNA

K napsání této knihy nás nevedlo nějaké náboženské zaujetí nebo horlivost. Ba spíše naopak je psána kvůli náboženskému vystřízlivění a nebezpečně narůstající skepsi. Přestože nám bylo umožněno dosáhnout značného pokroku v poznání, poznatky shrnuté v této knize si nečiní nárok na jakékoliv dogma. Jsme si velmi dobře vědomi svých omezených možností a touto knihou ve skutečnosti voláme i o pomoc při ověřování již poznaného a hledáme možnosti spolupráce s lingvisty, teology, historiky a odborníky dalších humanitních oborů.